

Presentation

In this edition of the journal we begin the first of three monographs that aim to commemorate the life and work of Josep Maria Pujol (Barcelona, 1947–2012). Each monograph will focus on one of the areas of study in which he was a specialist. This is not the first tribute to Josep Maria. On 20 and 21 June 2013, the Folklore Archive of the Department of Catalan Studies at the Universitat Rovira i Virgili held an international conference in Tarragona (L'estudi del folklore: teoria, història, arxius) to pay homage to his mastery of the discipline and to his contributions to the study of folklore, and brought his collected works together in a single large volume (*Això era i no era. Obra folklòrica de Josep M. Pujol*) and in a selection of articles translated into English (*Three Selected Papers on Catalan Folklore*), both published in 2013 by the Publications Unit of the Universitat Rovira i Virgili. Now the time has come to let those who worked with him also relate their experiences. Consequently, this edition of the journal features articles by former colleagues from far and wide in which they show their respect and admiration for Josep Maria.

This third edition of *Estudis de Literatura Oral Popular* is thus dedicated to the “Theory and history of folklore” and features seven articles, the first of which is “A Definition of Folklore: A Personal Narrative” by Dan Ben-Amos of the University of Pennsylvania (Philadelphia). Although they unfortunately never got to meet in person (as Professor Ben-Amos explains), Josep M. Pujol’s contextual definition of folklore drew heavily on Professor Ben-Amos’ idea that “folklore is artistic communication in small groups”, a notion he advanced during the 1970s. Professor Ben-Amos goes on to describe in his article how Josep Maria expanded on and disseminated this concept of folklore. Jaume Ayats and Ignasi Roviró are members of the Osona Folklore Research Group (as was Josep Maria) and show once again how folklore forms part of our everyday lives and how it continues to adapt to modern times. In his article “Canvia la tecnologia o també canvia el pensament?” Ayats looks at how the transmission of folklore is being transformed by the shift to new communications technologies, whereas Roviró’s article, “Rumors i folklore” relates

Presentació

Amb aquest número de la revista encetem el primer monogràfic (dels tres previstos) realitzat en homenatge a Josep M. Pujol (Barcelona, 1947–2012). Temàticament, cada número se centrarà en un dels àmbits d’estudi en els quals ell era especialista. La reivindicació del seu mestratge i de les seves aportacions a l’estudi del folklore ens han dut a dedicar-li, des de l’Arxiu de Folklore del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili, la celebració d’un congrés internacional a Tarragona els dies 20 i 21 de juny de 2013 («L’estudi del folklore: teoria, història, arxius») i a recuperar la seva obra folklòrica en un gruixut volum (*Això era i no era. Obra folklòrica de Josep M. Pujol*) i en una selecció d’articles traduïts a l’anglès (*Three Selected Papers on Catalan Folklore*), publicats tots dos l’any 2013 a Publicacions de la Universitat Rovira i Virgili. És ara el moment de donar veu a les persones que han treballat amb ell. La revista esdevé, així, la plataforma que acollirà els treballs científics de col·legues d’arreu que volen homenatjar el mestre amb els seus estudis.

Aquest tercer número d’*Estudis de Literatura Oral Popular* es dedica, d’aquesta manera, a l’estudi de la «Teoria i història del folklore» i compta amb set articles, el primer dels quals és «A Definition of Folklore: A Personal Narrative» de Dan Ben-Amos, de la Universitat de Pennsilvània (Filadèlfia). Tot i que, malaauradament, no es van arribar a conèixer mai personalment (com explica el professor Ben-Amos), la definició contextual de folklore de Josep M. Pujol beu de l’aportació feta per Dan Ben-Amos als anys setanta, segons la qual «el folklore és una forma de comunicació artística que es produeix en el si d’un petit grup». El Josep M. va ampliar i divulgar aquesta noció de folklore, de la qual ara Dan Ben-Amos explica els detalls. Jaume Ayats i Ignasi Roviró, membres del Grup de Recerca Folklòrica d’Osona (del qual formava part el Josep M.), mostren, un cop més, com el folklore forma part de la nostra vida diària i com s’adapta als nostres temps. Així, Ayats es planteja a «Canvia la tecnologia o també canvia el pensament?» com es transforma la comunicació folklòrica en el trànsit als comportaments tecnològics. Roviró, per la seva banda, exemplifica a «Rumors i

an incident that he experienced at first hand, the infamous football derby held between Roma and Lazio on 21 March 2004, to highlight the power that can be exerted by rumours. Jaume Guiscafrè of the Universitat de les Illes Balears stays with theories of contemporary interactive artistic communication when he discusses the role of archivists, linguists and folklorists, and gives examples of folklore that he himself has collected very recently.

In contrast to the first four articles, which focus mainly on the theory of folklore, the remaining three turn their attention to aspects of its history. Carme Oriol, from the Universitat Rovira i Virgili, examines the correspondence between Walter Anderson and Joan Amades in “Édition de la correspondance entre les folkloristes Walter Anderson et Joan Amades” and reveals the key aspects of their relationship in an article that will become essential reading for anyone wishing to study the work of these two folklorists. Montserrat Palau, from the Universitat Rovira i Virgili, examines another collection of letters, this time “L’epistolari de Rossend Serra Pagès: les folkloristes catalanes de començaments del segle XX”. Palau’s analysis of the letters between Rossend Serra Pagès and her followers sheds new light on the important role of women folklorists in Catalonia and forms part of wider research into this area that has been ongoing at the URV for several years. Just at the confluence between the theory and history of folklore we find the final article, written by Michèle Simonsen from Copenhagen and entitled “Danish Folkloristics between Philology and Ethnology”. Simonsen looks at some of the most important names in the Danish School (whose contributions Josep M. Pujol brought into Catalan circles through his classes and articles) and discusses their different perspectives on folklore studies.

The articles in this edition of the journal not only allow readers to explore in depth important aspects of current folklore theory and lesser-known periods in the discipline’s history, but also demonstrate that the legacy of Josep M. Pujol is alive and well among those of us who had the good fortune to have him as teacher and colleague. This is, without doubt, the best tribute that we can offer him.

Emili SAMPER PRUNERA
Universitat Rovira i Virgili

folklore» la força dels rumors amb un cas viscut de ben a prop per l’autor, amb motiu del derbi entre la Roma i el Lazio jugat el 21 de març de 2004. En aquesta mateixa línia d’aplicar als nostres dies les teories sobre la comunicació artística interactiva, Jaume Guiscafrè, de la Universitat de les Illes Balears, es pregunta pel paper dels arxivers, filòlegs o folkloristes, amb exemples ben recents recollits per ell mateix.

Si aquests quatre articles se centren en el vessant teòric del folklore, els tres restants ho fan en el vessant històric. Carme Oriol, de la Universitat Rovira i Virgili, fa una edició crítica de la correspondència mantinguda entre Walter Anderson i Joan Amades a «Édition de la correspondance entre les folkloristes Walter Anderson et Joan Amades» i dóna les claus de la seva relació, en un treball que esdevindrà de consulta obligada per a tothom qui vulgui estudiar les aportacions d’aquests dos folkloristes. Montserrat Palau, de la Universitat Rovira i Virgili, estudia un altre epistolari. Es tracta de «L’epistolari de Rossend Serra Pagès: les folkloristes catalanes de començaments del segle XX». L’estudi de les cartes entre Rossend Serra Pagès i les seves deixebles aporta llum nova i és un pas més en la reivindicació del paper de les dones folkloristes en el nostre país, en el marc d’un estudi més ampli encetat aquests darrers anys en aquesta mateixa universitat. Al bell mig entre la teoria i la història del folklore trobem l’article que clou el monogràfic d’aquest número, escrit per Michèle Simonsen de Copenhagen, i titulat «Danish Folkloristics between Philology and Ethnology». Simonsen fa un repàs dels noms més importants de l’escola danesa (les aportacions dels quals va incorporar Josep M. Pujol a l’àmbit català a les seves classes i als seus articles) i acostia les seves visions de l’estudi del folklore.

La lectura dels articles d’aquest número de la revista no només permet aprofundir en aspectes ben actuals de la teoria del folklore i en episodis poc estudiats de la seva història, sinó que també ens fa veure com el llegat de Josep M. Pujol és ben viu entre els que hem tingut la sort de tenir-lo com a mestre i company. Aquest és, sens dubte, el millor homenatge que li podem oferir.

Emili SAMPER PRUNERA
Universitat Rovira i Virgili